

Đông-Pháp-Thời-Báo

ABONNEMENTS
 Indochine Union postale
 Un an. 8\$00 Un an. 10\$00
 Six mois. 5 00 Six mois. 6 00
Annonces Légales
 0\$30 la ligne de 8 points sur justification de 9 caractères quelle que soit la page.
Annonces Commerciales
 On traite à forfait

DIRECTION
RÉDACTION — ADMINISTRATION
 51, rue Mac-Mahon, 51
SAIGON
 Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
 NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

LE COURRIER INDOCHINOIS
報時法東
MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUẢN
 51, đường Mac-Mahon, 51
SAIGON
 Dây thép nói (Telephone)
 SỐ: 324

GIÁ BÁN
 Đông-Pháp Ngoại-Quốc
 Một năm. 8\$00 Một năm. 10\$00
 Nửa năm 5 00 Sáu tháng 6 00
Mùa báo phải trả tiền trước
 Thư và Mandat để gửi cho M. Nguyễn-Kim-Đình.
 Báo báo từ việc báo bán tay là việc tư xin thương nghị trước.

NĂM THỨ NHƯT SỐ 13

MỘT CẶC MỘT SỐ 0\$10

NGÀY THỨ SÁU 8 JUN 1923

TỎ NIỀM TÂM SỰ

Chúng tôi chen chơn vào đứng trong trường luận biện hơn mười năm nay, ghe phen chúng tôi đã công kích người rất kịch liệt, mà cũng lắm lúc chúng tôi bị người kịch bác rất hùng hảo. Đã vậy mà hễ khi nào chúng tôi thấy những thói xù lụ dấy ra làm nhục bạn đồng-bang, hoặc thấy những hành hạ người hiện ra mà làm hiếp người hèn mọn, thì chúng tôi cũng rung chuông đánh trống mà gọi kêu cho cái thói hư bại với cái tánh ngan tàn ấy phải đổi, phải tiêu mất đi, dẫu người đương giàu sang, đương quyền thế, chúng tôi cũng dám voi lên mà kêu chớ không phải chúng tôi đòi vi-sao của họ đã lu, hay là thế thân của họ đã yếu, họ đã sửa soạn tề rồi, chúng tôi mới dám nói tới họ. Mà vì dẫu chúng tôi có làm được điều nào hiệp nghĩa thì chúng tôi vì cái lòng của chúng tôi mà chúng tôi làm, chớ không phải chúng tôi làm là vì muốn cho người ta ngợi khen hoặc là muốn cho có lợi ích.

Trót 10 năm nay chúng tôi tranh-tranh cạnh-cạnh hoài, lẽ thì chúng tôi phải mỗi phải một; nhưng mà tâm chí của chúng tôi trước kia thế nào thì sau này cũng vậy, dẫu mà chúng tôi có chỗ nào quấy chúng tôi chưa chưa cái được thì thôi, chớ mấy cái chỗ phải của chúng tôi thì chúng tôi không đánh sửa lại cho quấy bao giờ.

Thiệt trong vài năm sau đây chúng tôi ít muốn cái gì những việc nhỏ mọn, nếu không phải là việc quan hệ thì chúng tôi không thêm công kích ai, mà dẫu ai công kích chúng tôi cũng không thêm phản đối. Chúng tôi cũng chẳng biết trong trường nghị luận có cái mới ra lẽ phải, còn người viết báo nếu phải mình một lý-tưởng nào, có người chống chỏi, mà mình không bình việc lý-tưởng của mình, thì chưa đáng mặt đứng trong trận-bút. Nhưng vì bấy nay chúng tôi chưa thấy ai lấy cái lý-tưởng nào mà kích bác, lại lấy kích-bác nghe ra thô tục quá, ai cũng chủ ý khoe khoan mình hoặc nhục mạ người làm tội ai, chớ không phải là chủ tâm suy lý cho thấu cội lõi nguơn, bởi vậy cho nên chúng tôi quyết tránh cho khỏi mấy tiếng chề cười rằng: « Tuổi viết nhứt trình mần lộn với nhau », rồi chúng tôi để ngay giờ mà nghiên cứu những điều lợi ích cho đồng-bào, hoặc tìm kiếm những phương-lâm-hóa cho xã-hội.

Chúng tôi được phép rồi xuất bản tờ « ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO » đã được một tháng nay, chúng tôi hằng giữ bước hóa huyên mà đi, nghĩ vì đi chậm rãi mà đến được cái chỗ mình muốn đến, thì tốt hơn là chạy vung vọt mà mới nửa đường rồi phải ngồi mà lết. Chúng tôi phở cáo chương-trình của bản báo rồi thì chúng tôi cứ làm luôi mà đi tới hoài, đã không ngoài bốn này kêu bên là mượn giúp giùm, mà cũng

không hề hết cậy ai khen, xin ai lặn. Cữ-chỉ của chúng tôi trông ra dường như què mà thiệt, mà thà là chúng tôi mang tiếng què mà, chớ chúng tôi không muốn mang tiếng thảo bạo. Chúng tôi lấy làm vui mà được thấy bạn đồng-bang yêu mến cái thái-độ hòa-huân của chúng tôi nên tờ « ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO » vừa mới phát hiện một tháng nay mà bước đã vững, đường đã êm, dẫu ai có lòng dố kỵ muốn xô muốn lấn muốn kéo muốn tri đi nữa, nghĩ cũng khó mà làm cho xiêu một dặm kể đến ba ngàn người được.

Chúng tôi thọ ơn nưng đỡ vung quơn của bạn đồng-chí đồng-thành, là chừ vị phụ-bút với chừ vị độc-giả chúng nào thì chúng tôi lại càng dẫu dẫu lo giữ cho tròn cái nghĩa-vụ của chúng tôi chừng này, chúng tôi càng mong giữ cái cữ-chỉ của chúng tôi xưa nay, càng mong nghị luận theo cái chương-trình của chúng tôi đã bố cáo. Nhưng mà chúng tôi đem thấy từ ngày hôm-báo xuất bản đến nay bạn đồng-nghiệp ở Saigon đã không có lòng chiều cõ, mà lại có ý muốn xoi bói chúng tôi. Thiệt chúng tôi cũng chẳng muốn lưu ý đến việc thấp hèn như vậy làm gì, bởi vì chúng tôi đã quyết nhắm đường thẳng mà đi, dẫu ai khen chúng tôi cũng chẳng vội mừng mà dẫu ai chê chúng tôi cũng chẳng nao núng.

Ngặt vì những vị phụ-bút với những người đọc báo trong Lục-châu mỗi ngày đều có gởi lời mà thôi-thức, xin hôn-báo mở thêm một mục «Kiểm duyệt và phê bình các báo» để hiệp với các nhà báo trong xứ mà biện luận lý-tưởng và tỏ bày lối tề của câu văn Annam.

Chúng tôi muốn vừa ý bạn đồng-thành chúng tôi định mở thêm mục ấy trong trường thứ nhì, để giúp ích cho báo-giới quốc-âm và làm vui cho chừ-lớn độ-giả. Trong mục «Kiểm duyệt và phê bình các báo» chúng tôi mở ra một mục, chúng tôi cốt dùng lời chánh-dương hóa huân mà nghị luận, dẫu ai có chỗ nào tề cho làm đi nữa chúng tôi cũng lấy lẽ phải mà chỉ cho, chớ chúng tôi chẳng hề khinh khi ngoạ bán. Vì như phải tranh luận với bạn đồng-nghiệp nào thì chúng tôi cũng chủ lý-tưởng mà nghị luận, chớ chúng tôi chẳng hề chịu hươt mọt việc xấu của ai, chẳng hề chịu làm cho ai phải mang nhục, chẳng hề chịu dùng những tiếng cộc cần thô lỗ mà đối đáp. Thoán như người phản đối với chúng tôi mà không giữ theo phép lịch sự như ý của chúng tôi, có nói hèn, có nói việc riêng, thì chúng tôi cũng bỏ qua không thêm câu chấp làm gì, chúng tôi cứ giữ lẽ phải, cứ dùng lời hòa huân mà thôi.

H lối thành thiệt xin Lục-châu chừ quán-từ biết giùm.
 D. P. T. B.

VĂN UYÊN

THÂN ĐỜI :
 Thấy đời nhiều bịnh hồng riêng than,
 Dân trí chừng mơ mới mở-mang?
 Vì của thấp mình cười lộn ruột,
 Ý quyền cao tiếng giận căm gan!
 Ôm lòng âm ấp mà đau-dớn,
 Mỡ miệng phanh-phui lại ngỡ-ngần.
 May sớt một vài trong kiến thức,
 Chiếu hân lui via vọng hầu khan!

Ngươn-Tiên

THỀ TÌNH HÀI KỊCH
Chọc gái

CHẠNG CÀNH.— Đường Catinat lối 6 giờ chiều nam thanh nữ tú kẻ lên người xuống đạp-đều, mấy nhà hàng dốt đến khi đợi mấy cái tú kiến sáng lóa, giữa đường xe ngựa, xe kéo, xe hơi lại qua không dứt.
 Có Hai tuổi chừng 27 đã có chồng có con, với Cô Ba tuổi mới 20, hầy còn treo quơn mà chờ giá, hai có mặt tròn da trắng, người mặc áo màu thiết người mặc áo màu lá-cây, cõ đeo chuỗi, tay đeo chuỗi, đương đứng trước tú kiến mà coi cá-rà thủy-xoàn, Thầy Tư với thầy Năm, tuổi chừng 25, một người mặc đồ tussor tay cầm ba-tôn dẫu có ghn một cái móc da, còn một người mặc quần-tràng áo lừ xam tay có đeo đồng-hồ vàng, lần lùn đi lại chõ có Hai có Ba đứng đó mà ngó dõ nữ-trang.

Thầy Năm (đứng ngó một hồi).— Thôi, đi nà, đi hội dặng nghe thầy họ cãi với nhau coi ai phải ai quấy chơ.
Thầy Tư (ngó hai có kia).— Khoan đã mà, nghe mà vui chơ bằng ngó hay sao kia!
Thầy Năm.— Chà mấy giới có tài đó hoài!
Thầy Tư (khều tay thầy Năm rồi nói nhỏ).— Con này ngon quá mà bộ thiệt-thà, để tôi o nó chơi mà!

Thầy Năm (chăm chăm cười rồi dục tay về tú kiến đứng ngó chăm chỉ trong tú để dõng hồ).
Thầy Tư (xích lại gần có Ba làm bộ coi cá-rà mà liếc có rồi chòm-chòm cười).— Có coi chiếc cá-rà này thiệt là đẹp phải hôn? Chà chà, mà để giá tới 1.000 ngàn, theo bạc hĩa nay đây nhảm tới 500 đồng, mắc quá.
Cô Ba (liếc mắt ngó thầy rồi dục tay qua nói với Có Hai).— Bì chi, đi xuống mà dõn kia chơ.
Cô Hai.— Khoan đã mà, để coi chơi một chút nữa, dưới kia có giống gì ngó ở dãn.
Thầy Tư.— Hai có mua cá-rà này mà đeo. Tay hai có đó nếu đeo vô coi đẹp lắm.
Cô Hai (cười).— Mắc quá, tiền dẫu có mà mua cho nói, thầy.

Thầy Tư (đi theo).— Minh ơi! minh! minh giận tôi thiệt hay sao minh?
Cô Ba (trở lại, giận rung, cái xuống rút một chiếc giày đập thầy Tư vào nĩa). Thầy Tư mắc cõ muốn đánh có Ba, song vừa mới dợ tay lên, sau lưng có thầy Mười chụp nĩa lại chặc cứng nên cựa quấy không nổi.
Cô Ba (lượn chiếc giày rồi bỏ má đi).— Tư rầy sắp rồi phải biết tởn, dưng cõ chơp gái nữa nghe.
Thầy Tư (ngó theo, bỏ má cõ mà giận lùn).— Đồ đi thúoi!
Thầy Mười.— Thầy dưng vô nói nữa, nếu nỏ trở lại đây tôi càng xui thêm: Tại thầy khời lảm thàng điếm trước, chớ phải tại người ta sao?
Thầy Mười (cười rồi bỏ đi). Thầy Năm lượn cái nón đưa cho thầy Tư rồi hai người dắt nhau đi trở lên, thiên hạ ngó theo chặc chặc.
Thầy Tư (nói nhỏ nhỏ).— Bữa nay xui quá!

Hạ mông.
HÀM-TIẾU

CÔNG VẤN LƯỢC LỤC

Vì lợi nghi quan Thống-độc Nam-kỳ ngày 28 Mai 1923.
 Thầy Võ-văn-Xai, cõ bằng Tiểu-học Pháp-Việt dặng cấp bằng làm Trợ-giáo hĩa-bộ và bõ đi tưng quĩn quan chủ-tính Châu-độc.
 Cô Nguyễn-thị-Yên, cựu Cô-mu ở Đắc-kỳ xin từ chừ, nay dặng cấp bằng làm Cô-mu hạng sáu và bõ đi giúp việc tại Nhà-thương Drouhet, thể cho Cô-mu Nguyễn-thị-Đông xin từ chừ.
 Thầy Trần-Bôi dặng cấp bằng làm Thống-nghĩa lượng mỗi tháng 40 \$ dặng giúp việc tại sở Tuấn-thành Saigon, thể cho thầy Hồng-độc-Hiền, bị sa thối.
 Ông Nguyễn-xuân-Quyển, Tham-biện Công-chính số Hòa-đó, nay bõ qua sở Táo-liê Nam-kỳ.
 Cô-mu Ngô-thị-Liêu, giúp việc tại Nhà-thương Gián-thị, bõ đi tưng quĩn quan chủ-tính Bể-thơ, thể cho Cô-mu Nguyễn-thị-Linh bị dõn.
 Cô-mu Ngô-thị-Liêu, giúp việc tại Nhà-thương Gián-thị, bõ đi tưng quĩn quan chủ-tính Bể-thơ, thể cho Cô-mu Nguyễn-thị-Linh bị dõn.

MỪNG HỘI

«NÔNG-NGIỆP TƯƠNG-TẾ»
 Sadee mới thành-hiệp
 Hội «Nông-nghiệp tương-tế» tại tỉnh Sadee xướng-lập đã lâu, nay nghe trong hội có ông Thừa-biện Phước và ông Hoi-dồng Tường lo việc Từ-hàng hay, tình-toàn sắp-đặt việc hội đã thành tựu, nên mới khởi sự cho vay gần 30 ngàn, lần lần sẽ vay thêm được nhiều: tương từ đây sắp về sau các nhà «Nông-nghiệp» trong tỉnh sẽ nhờ có chỗ sẵn tư-bản mà khai-thát thêm ruộng-dất cho nhiều, mới trồng dãn-phá-tác là vì cõ chỗ vay học trả lời rẻ thì sự làm ruộng mới phần chẵn nổi lên, chẳng phải như các năm xưa phải mắc lấy nợ chà-xá-tri nữa. Thiệt rất mừng thay. Sadee Nông-Phu

HỒ-VĂN-TRUNG

Diễn-thuyết tại Nam-kỳ Khuyến-học-Hội đêm 17. Mai 1923

(Tiếp theo)
 Chờ chi trong Nam chịu viết theo điệu của ông Hàm-Huy, mà ngoài Bắc cũng sẵn lòng viết theo điệu đó, thì may mắn biết chừng nào, bởi vì nếu trong ngoài đều theo một điệu thì chữ quốc-ngữ ít thành quốc-văn, mà lại cõ thể thức định chắc, không còn lộn xộn nữa. Hềm vì người Bắc dọng nói chậm rãi, phân biệt tiếng nào cõ g, tiếng nào không cõ g, tiếng nào dặng sau phải dùng chữ t, tiếng nào dặng sau phải dùng chữ c, tiếng nào bỏ dấu hỏi, tiếng nào bỏ dấu ngã, thế thì biết người ngoài cõ sẵn lòng dõn mà tập viết theo mình hay không? Sự ấy tôi nghĩ lảm.
 e).— Dặng quốc-ngữ mà truyền bõ học thục.
 Thừa các ngài
 Nếu chúng ta quyết lấy chữ quốc-ngữ mà làm quốc-văn thì trong Nam ngoài Bắc cần phải lo làm sao mà định một thể lệ cho chắc rồi người trong ngoài noi theo đó mà viết cho giống y nhau một cách. Còn nếu chúng ta muốn dùng quốc-văn mà phổ thông học-thức cho đồng-bang thì chúng ta cũng phải lo làm sao mà đặt thêm tiếng mới cho đủ mà kêu tên vật, tên xứ, tên người cho đủ mà tả tư tưởng tình-thì, chẳng còn tiếng nào hiểu nghĩa mà nói hoặc viết ra không được nữa.
 Theo nhứt lời tôi mới nói đó thì các ngài đã thấy sự tình làm cho đồng-bang viết chữ quốc-ngữ giống y nhau một cách nỏ khó lảm rồi, mà còn tình đặt thêm chữ mới dặng cõ đủ mà

dùng, nghĩ lại thì còn khó nhiều hơn nữa. Tôi cõ ý dõm coi trong mấy năm sau đây những ông hay viết chữ quốc-ngữ đã cõ đặt thêm chữ mới rất nhiều, mà những chữ mới đặt đó đồng-bang ta dùng cũng đã gần quen rồi nữa. Tôi vẫn biết, dẫu chúng ta chẳng thêm lo chỉ hết cứ để thông thả ai muốn đặt thêm chữ nào thì đặt lấy lảm năm chầy tháng chầy nào tiêu hoá được thì tự nhiên thành ra chữ của mình, còn chữ nào không tiêu hoá được thì tự nhiên dõn bỏ rồi cũng trở nên giàu được, chẳng cần phải lo cho lảm.
 Mà nay chúng ta thấy quốc-âm của ta cõ mới giàu được, rồi chúng ta đánh ngõi khoanh tay mà chờ hay sao? Nếu chúng ta ngõi khoanh tay mà chờ thì chúng ta chẳng khác chi mấy chị đàn-bà đi coi đi bói, nghe thầy tướng, cõ sát họ đoán rằng năm ba năm nữa sẽ giàu, rồi mấy chị trở về không lo làm ăn chi hết, cứ nằm cõ mà chờ thời chớ văn, thời văn thì chưa thấy phát dật mà thấy trong 11 ngày mấy chị không cõ một lột gạo mà ăn. Các ngài thương tiếng Annam nên đến nghe tôi nói chuyện hôm nay đây, cõ lẽ các ngài cũng phải tình lảm sao cho tiếng Annam mau giàu, chớ không lẽ nghe nói tiếng Annam mới ngày kia sẽ giàu rồi năm đó mà chờ. Tôi sợ giữa thêm thì chưa giàu, mà tiếng mình cõ sẵn chút đỉnh này nỏ tiêu tuyệt thì càng khổ lảm nữa chớ.
 (Sao sẽ tiếp theo)

HƯỚNG TRUYỀN

Máy-bay không cõ người coi máy PHÁP-QUỐC.— Bõn-bào đã cõ dặng tin về cách dùng vô-tuyến-điện để làm cữ động máy-bay, không cần phải cõ người cầm máy.
 Lại mới đây tại một hạt ở nước Đại-Pháp cõ một cái máy-bay, hai người ngồi mà không cõ người cầm máy. Vậy mà máy-bay tự nhiên bay lên không-trung, bay cao tới 500 thước và lượn qua phía nào cũng rất là dễ dặng. Người đi xem ai cũng lấy lảm ngạc-nhiên.
 Lúc máy-bay hạ xuống đất thì cũng lái mau lẹ, hai người hành khách giờ tay lên để tỏ rằng là không cõ động gì đến các bộ máy.
 Máy-bay chạy bằng vô-tuyến-điện này ở bên Đại-Pháp đã cõ thí nghiệm nhiều lần thì lảm nào cũng rất là công-hiệu.

MỘT CHIẾC TÀU BI AN CƯỚP THƯƠNG-HẢI.— Mới đây cõ một chiếc tàu bi quân cướp khách cướp ở Thượng-lũn như là chiếc tàu Thủy-An đó năm trước.
 Cách vài tuần lễ nay chiếc tàu Tai-Sum của một công-ty hàng-hải nước Anh-lê, ở Hong-kông chạy đi Thượng-hải bị nỏ một quân cướp khách cướp mất 60.000 quan tiền Anh-lê. Chuyến tàu này bị ra kỳ chớ nhiều hành khách, và tải nhiều bạc cho một nhà Ngân-hàng ở Thượng-hải. Bõn ản cướp trên chừng 40 dĩa, đi tàu hàng nhứt, khi thực ay gần tới Sơn-đầu thì quân cướp trở lại dĩa nào cũng đeo một nỏ dặng

TAN TAN HIỆP THÀNH

Ở lại đường Viénot số 40 ngay chợ Saigon mới.

HUỶNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiem thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trâu có chung bằng đồng xi ni-kê (Nikkelé), qui-khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gửi lậ tức Centre-Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỶNH-VĂN-NHUNG, cần bạch.

HOTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LÀU

N. 72 a 80, BOULEVARD CHARNER, -10, QUAI LE MYRE DE VILERS Đường Kinh-lấp, đường Carabelli và đường mè-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỶNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Qui-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngũ hiệu là HOTEL d'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và sạch sẽ làm, cũng có dọn phòng ở tầng dưới đất được cận tiện Qui-khách, xin Qui-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả làm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẽ tại đường mè-sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhỏ, nhà số 10 Saigon.

HUỶNH-HUỆ-KÝ, Cần khải.

Sté anonyme Trung-Huê, manufacture Cochinchinoise de Tabacs, Cigares et Cigarettes

Quai de Belgique n° 217 à 224 Saigon

(Nam-ký Trung-Huê yên thảo hữu hạn Công-ty)

煙香鸚鵡

Thuốc diều hiệu CON Ó mỗi gói 20 diều.

Thuốc diều hiệu này vẫn lớn và diều ngon đượm mỗi diều hút đặng lâu hơn các thuốc khác

煙香鸚鵡

Thuốc diều hiệu LÁ TRE mỗi gói 20 diều.

Thuốc diều này tri danh đã lâu rồi ai ai cũng biết, thiết là ngon gát, nhiều người ưa thuốc thiết ngon thì dùng thử này làm sao cũng vừa ý.

煙香星

Thuốc diều hiệu ngôi SAO mỗi gói 20 diều.

Thuốc diều này nhẹ thơm, hút rồi miệng còn thơm, thường hút nó thì hàm răng đặng chắc, không khô cổ, và hút hết diều thuốc rồi mà mấy đầu ngón tay này còn thơm đượm, mấy ông không ưa thuốc gát thì dùng thử này rá thắp.

Chư quân muốn ngời xem mỹ-nhơn ảnh cùng là năm sàng danh sơn kinh vậy nhâm điệp may xin chờ bỏ qua rất ờng. Nguyên vì bốn Công-ty chẳng tiếc số tiền trong phi rước thị danh họa bên Thượng hải sang qua về tượng mỹ-nhơn và tranh sơn thủy, mỗi bức đều có dính nguyệt phẩm niê. hiệu lịch tàu và lịch tây, vài bữa đây sẽ ra rất nhiều, nhưng mà không phải bán, bốn Công-ty định sách tận cho chư quân như vậy: Ai có đủ 20 cái bao thuốc Ngót-sao thì đổi đặng 1 bức mỹ-nhơn và lịch. Ai có đủ 25 cái bao thuốc Cây-tre thì đổi đặng 1 tấm sơn thủy và lịch. Ai có đủ 20 cái bao thuốc Con-ó thì đổi đặng 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ-nhơn hoặc sơn thủy. Như ai có đủ ba thứ đủ 30 cái cũng đổi đặng 1 tấm hình và lịch hoặc mỹ-nhơn hoặc sơn thủy.

CHỖ ĐỔI HÌNH VÀ LỊCH :

Cholon. - Lương-phước-Sanh, Rue Marins n° 236.

Cholon. - Châu-ký-Lan, Rue Cándôt n° 66.

Vậy ai có bao thuốc không mà nhân hiệu của hãng này thì mau đem đến mấy hãng đã nói trên đây mà đổi thì đặng liền chẳng sai.

NAM CHÂU KHÁCH LẦU

NHÀ HÀNG CHO MUỐN

PHÒNG NGŨ

Ở đường Amiral-Courbet

số 29, 31, 33, 35, Saigon

Sửa sang rất tinh sạch, và bồi-bếp có thứ-từ. Vậy từ đây cúi xin trong Lục-châu chừ qui-bà qui-ông có dịp đi đến Saigon, xin vui lòng ghé tam, an nghỉ bước đường, rất cảm tình hạ-cổ.

Chủ-nhơn : LÊ-KHIM-NHƯỞNG

Quản-lý : LÊ-SUM

Cần-bạch.

NGUYỄN-VĂN-CHỨC

30, 5 rue des Marins - CHOLON Lành làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim-thời, có thợ ráp máy thiết nghệ, hoa đồ chỉ giùm không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ lòng cho nhà máy xay lúa.

TIỆM ĐÓNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro môn bài 99 và 101

(Đất-hộ) Saigon

Trần-văn-Hiệp, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui-khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiển, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá trị bền tây chữ lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiển đèn tây, đồ bắt kế xe độc chiếc và xe song mà bằng da trâu may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chướng đạp hai liền, bình để thắp đèn khí đã theo xe. Sơn xe. -- và sửa xe.

Có xin qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thiếu mua giúp làm ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ-cổ, Còn chừ qui khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cần khải,

PHẢI NGŨA THUỐC GIẤ

Kính lời tỏ với Lục-Châu Chư-Tôn đượm rõ, những các thứ thuốc Cao, Đơn-Huân-Tân của bốn Đường đều là thuốc của ông Lương-Y Vi-Tê-Sanh bốn thân ra công chọn lựa các thứ Thành-Được nơi mấy Danh-Sau mà chế luyện cho tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông Phật mà làm ký hiệu.

Xưa nay cứu sống mạng người lấy số ngàn muôn mà kể, khắp cả Hoàn-Cầu đều xưng danh tụng đức, thiết bốn Đường mừng chung xiết chí.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nò giục dờ tư lợi, chẳng kể tôn-nhơn nên nò dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra thứ Cao-Đơn-Huân-Tân rồi nò để hiệu là... Tiên-Đường gì đó v.v. rồi nò nhái theo kiểu của bốn Đường mà làm những bao, những hộp, những ve, giống tựa tựa như của bốn Đường vậy mà gọi bán các nơi, song-hũy xem cho kỹ thì ai biết giả chơn.

Vậy từ đây, nếu Chư-Tôn có mua thuốc của bốn Đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và hình ông Phật-Mập thì mới khỏi lầm thuốc giả.

Cholon, Đường Canton số 38, NHÍ-THIÊN-DƯƠNG chủ-nhơn cần cáo.

TIỆM

HÀ-PHƯỚC-SANH

Vinh-Phước - Sađec

Một cũng phố trừ dù thứ thuốc Tây Tàu thần hiệu.

Đầu thơm, giấy, viết, mực, đồ học trò đặng.

Một cũng bán xe máy và đồ phụ tùng. Rượu Tây, rượu lâu, đồ hộp và đồ dờ đặng trong đám tiệc.

Giày, nón, giẻ, guốc Bắc-ký, hàng Bắc, hàng Tàu, lãnh may, phực Annam

Cũng có bán đủ thứ thuốc của tiệm Nhị-thiên-Đường Cholon.

Từng trên lầu có cho mượn Phòng-ngủ.

Tiệm này buôn bán chắc chắn và tiếp rước từ trẻ; giá nới hơn các nơi.

Xin đồng-bang quang cổ, tôi hết lòng đời ơn

Nay kính mời.

Chư-nhơn : HÀ-PHƯỚC-SANH.

TRĂM NĂM KHÔNG PHAI

NHÀ HỌA CHƠN DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme

(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CỬ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và đượm 3 cái bằng cấp Đẩu-xảo Hanoi; mới năm rồi dự cuộc Đẩu-xảo thành Marseille lại đượm thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiết tinh xảo và để trăm năm không phai. Chư qui vị muốn vẽ xin gửi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thuốc tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

ANCIENNE MAISON PHŨ-TOÀN

ĐÓNG GIẤY

TÂY VÀ ANNAM

LE-VAN-BEN

CHỤP HÌNH VÀ RƠI HÌNH RA LỚN

SAIGON

17-19, rue Amiral Courbet (Halls Centrales)

IMPRIMERIE DU CENTRE

Louis MINH

76, Boulevard Bonnard, Saigon, 76.

NHÀ IN « IMPRIMERIE DU CENTRE »

CÓ ĐỦ CÁC THỨ CHỮ

TÂY, QUỐC-NGŨ, ANNAM LỚN NHỎ ĐỀU CÓ

ĐÃ IN MAU MÀ GIÁ LẠI RẺ.

TẠI ĐÂY CÓ ĐÓNG SÁCH ĐỦ KIỂU VÀ BÁN GIẤY

舖私傢利昌廣西 DU'ONG-DIEN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chơn vườn, đồ mộc nòn bằng đồng ở bên Huế-ký mới lại.

Giường đồng, sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiển, đá cặm-thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế đánh vernis tampon.

DUONG-DIEN

PHÒNG TRƯỞNG HÀNG THIÊN NGHỆ

HIỆU LÂM-QUANG-SĨ

N° 92, Boulevard Bonnard

Ngang nhà thuốc thị (chợ mới) Saigon

LÂM-NGOC-THẠCH

Trên lầu N° 58, Rue d'Adran

Ngang tòa Tân-Đảo (chợ cũ) Saigon

Kính cùng qui Ông, qui Bà, qui Thầy và qui Cô đặng rõ : Nguyên chúng tôi làm nghề trồng rang và bịch rang vàng có hơn năm mươi năm, nên sự kỹ năng, chớ chán và khéo léo của chúng tôi làm chớ khác chi người Langsa, song một điều nên lưu tâm là nghề chúng tôi lấy ý riêng của người thợ vậy mà thôi.

LÂM-QUANG-SĨ

Kính cỏi

HÀNG NHÀ LÀM RA : GIÁ BÁN THIẾT RẺ

TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hàng tại Hanoi số nhà 152 đường Coton, chỉ chuyên chế các thứ hàng kể ra sau đây :

Nón Casque trắng-vàng-sám, đủ kiểu; Giày tây, giày hạ Annam, giẻ Nhựt-bôn.

Chiếu trải salon, và cầu thang; tapis chui chân; rương và valises bằng da.

Ghế sịch du, ghế Thonet « chaises », Đờn kim tra, và cần, đủ kiểu; hàng bắc; xuyên, lãnh, the, lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, ba-ton (cannes).

Nón ný « feutres » mua tại bên tây. Và khác các thứ con dấu bằng đồng, bằng đá, Chư-Thạch vân vân.

Như qui khách muốn mua thứ gì về bên, sẽ có lời nhiều thời xin đợi gót ngợ lại tiệm Tang-khanh-Long số nhà 10 đường Catinat và tiệm nhánh Đông-nam-Mỹ số 90 đường Bonnard; giá cả chúng tôi xin tình theo như ở Hanoi.

Nay kính mời

TANG-KHANH-LONG

HANOI. - SAIGON.

HÀNG ĐÀU TRƯƠNG-VĂN-BẾN

CÓ TRỪ BÁN ĐỦ THỨ ĐÀU

Dầu phồng ăn thiết ngon và tốt, Dầu dừa, Dầu mù thom, và dầu bóng giá rẻ để cho thợ bực dặng.

Bánh dầu đậu phồng thiết tốt, Bánh dầu đu-đu, Bánh dầu hột-gòn, Bánh dầu hột-bông, và dầu bóng giá rẻ để cho heo và bò ăn

ĐỒ TỐT MÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRƯ

Hãng tôi mua dừa khô, dầu phồng, mè, hột gòn, hột bông, hột đu-đu, dầu và hột cao-su (caoutchouc). Mua giá khá hơn các nơi.

Trong Lục-châu chư-tôn ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thư hỏi thì tôi hồi âm lập tức và gửi kiêu, và sáng lòng tiếp rước rất trọng hậu.

Nay lời

TRƯƠNG-VĂN-BẾN, Hoi-dồng quing-hai,

Đường Cao-mên số 40. - CHOLON

Lời rao

Cho những chừ vị ưa hút thuốc tây hiệu JOB HAVANE đặng rõ, kể từ ngày 15 Avril sắp đến mỗi bao thuốc có để một tấm giấy gọi là prime nếu ai có phần phước đặng tấm prime ấy thì lại tại hãng ông BOY LANDRY ở đường Boulevard Bonnard môn bài số 19 mà lãnh một cái đồng hồ vàng, đặng giá một trăm mấy chục đặng.

Vậy qui khách có hút thuốc hiệu này mới khi xé ra mà hút thì phải coi chừng cho kỹ.

Nay lời,

KHÓI ĐỨNG NHIỆT THÀNH!

Bản hiệu cũng nóng lòng vì Quê-hương cùng Đông-bào, nên năm nọ có lậ lô chế tạo trà anam ta, ai cũng đều biết là trà TRÁI-TIM-ĐỎ! MÀ thiết! từ năm nay coi đồng-bào ta TRÁI-tim có hơi đồ đồ! mừng thay!!!

Kể đó thì dờ thêm cuộc trừ-cung bán si và lễ độ các hóa-vật của người Bắc-ký chế tạo, như: nón, lợp nón, làm Rouleau nón, khăn, hàng tơ, vải mùng, đóm, đồ chén, ghế và đồ mộc áo theo kiểu Thonet, giẻ, giẻ, guốc, roi gán bó và đồ thường đặng v.v. Nói cho phải, cũng nhờ Lục-châu Quán-từ thương tình, nên cuộc thương-mại càng ngày càng tấn phát.

Lại cũng có mua và bán đồ sành xưa, và sành gần đồ sành lễ lại lạnh khỏi đóng các.

Sẵn lòng lãnh Đại-lý các thứ thuốc hay của đồng-bang ta báo chừ ra và làm các việc ăn luê bông v.v.

Bản hiệu rất mong tình chừ có của các ngài giúp cho !!

Bản chủ nhân kính.

KÝ-TÂM-HIẾN

Đầu Riêng trái Tim Đỏ

61, 73 Bd. Testard, Cholon, Cochinchine

Tuần đứn và thơ: KÝ-TÂM-HIẾN-CAO-LON

XIN CHIẾU CỎ

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sùng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đem thuy mỗi khi Saigon có bày chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v.v. thì tôi nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chớng đủ khách-sạn nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lậ ra một Tiệm-nghỉ-hiệu NAM-TRUNG-KHÁCH-SAN tại đường Némésis N°101-103 gần bên góc Tiệm cặm đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rãi mát mẽ từ bề và yên tĩnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa, đường mè-sông, và xe Điện-hóa, xe Ngtho, rất tiện cho qui-khách khi lên xuống.

Cúi xin qui-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ủy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý :

HIỆP et THẮNG.

NAM-HOÀ-PHAT

SELLERIE HARNACHEMENT

N° 150, Rue d'Espagne - SAIGON

Tiệm này của người Annam, có may đồ bắt kế ngựa, da tây, da đồ, đủ thứ, lợp muôi may nệm cho xe hơi, xe ngựa, xe kéo, và vô xe hơi bằng mây đen khi, (Vulcanisation) y theo lời giáo, bề chổ cũ và lại không có tinh tiến.

Lành làm ghế nệm ngồi có ruột gà (ressorts) lợp bằng da, nỉ, nhung, bố có bông; có làm dây nịch bằng da tây theo kiểu kim thời, rất đẹp.

Tiệm này bán mỗi món đều giá rẻ hơn các tiệm khác.

Qui-khách trong lục châu có muốn mua hay là hỏi việc chi xin mời đến tiệm tôi thương nghị, hay là viết thư thì tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Toàn là thợ Nam-ký làm trong tiệm này.

Chủ nhân kính đứn.

PHẠM-VĂN-NGO.

THI-THO'

TIỆM THỢ BẠC

NGUYỄN-VĂN-ĐÀO, Bijoutier

ancienne maison NGUYỄN-VĂN-GIÃO

13 rue Schruder, Saigon

Kính cáo cho qui Ông, qui Bà đặng rõ : Nguyên tiệm này ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mất phần rồi. Nay người cha là Nguyễn-văn-Đào cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kiem thời, những là: trâm, chuyền kiển, chuib, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiển cẳng, neo bông, neo đặt, đồng chiếc, v. v. Đủ thứ kiểu theo kim thời cũng như ngày trước vậy. Xin qui Ông, qui Bà, muốn đặng món chi xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thư mà gửi cho bản hiệu thì tôi cũng hết lòng làm theo ý. Qui Ông, qui Bà đặng món chi thì tôi cũng hết lòng cần thân mà gửi đến cho qui Ông, qui Bà đặng.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-ĐÀO

Bijoutier, 13 rue Schruder 13 Saigon

DANH GIẤY THIỆP

Đề như vầy:
NHỊ-THIỆN ĐƯỜNG
Cholon
DẤY THIỆP NỔI
Số 658

NHI-THIỆN-DU'ỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỦ THUỐC CAO ĐƠN HƯƠN TÀN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

Table listing various medicines and their prices, organized in columns. Includes items like 'Sâm-nhưng-hồi-nguyên-vệ', 'Bạch-trùng-cao', 'Vạn-ứng-phổ-lâm', etc.

XƯƠNG THỢ-MỘC, CHẠM VÀ CẢN HIỆU LÀ:

MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại Lãithiền Quay E. Outrey

Có dòng sản phẩm các thứ bàn, ghế, tủ vàng v. v. toàn bằng cây Trắc, Cẩm-lai, Gô và có đủ thứ mặt-dá Cẩm-thạch lớn nhỏ và lành lăm theo kiểu.

Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa lòng cũng khen ngợi luôn. Có sản nhiều món rất xinh đẹp, để cho quý ông muốn chọn đồ khéo và vừa ý, thì nên gửi thơ mà thương nghị với Xưởng-thợ-mộc này.

VINH THANH

Bijouterie Centrale de Cholon
LÊ-VĂN-NGŨ

Kính cáo quý-bà-qui-có qui-thầy đang rồ; tiệm thợ bạc của tôi đây trước ở kê bên rạp hát bóng Casino Cholon nay phải dời làm lại nên dời tiệm qua đường Tổng-dốc-Phường số 81 ngang Tòa-sở Chợ-lớn, và nay tôi mới làm ngành thêm một tiệm thợ bạc cũng lớn như vậy nữa, cũng để hiệu VINH-THANH Lê-văn-Ngũ tại phố lâu 3 tầng số 306 ngang nơi đường Marins số nhà 310 giáp đường Tổng-dốc-Phường ngã tư đi lại chợ-cà. Cả 2 tiệm đều có bán và lành lăm các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim

thời rất đẹp mắt, lại có chế tạo nhiều thứ vàng, dây chuyền, médaillons, bông-lai, cà-rá, theo kiểu tây rất đẹp, nhàn hốt xoàn thiết tốt. Đồ nữ trang của 2 tiệm tôi đây có đủ kiểu khéo lạ và cũng mà lại nhiều lắm để cho người mua chọn lựa. Có vàng cần chuỗi hồ thiết tốt vô song, còn nhiều món lạ lắm kể không xiết, xin mời qui-bà-qui-có có dịp đến Chợ-lớn xin ghé xem thử thì tôi rất cảm ơn.

Còn lục châu nếu Bà nào đặt làm kiểu nào tùy ý cũng được, bất luận nhiều ít, xin viết thư nói kỹ, thì tôi cứ việc làm gửi xuống tới chỗ, gửi cách Centre remboursement, nếu đã gửi đến coi không ý theo ý định thì gửi trả lại, như vậy tôi thì đáng mà không làm, mà đáng bán cũng không làm. Chủ nhân kính cáo.

YẾT THI ĐẤU GIÁ

PROVINCE DE GIADINH
Avis d'Adjudication

Lieu, date et heures de l'adjudication: Inspection de Giadinh, le 15 juin 1923 à neuf heures du matin.
Objet: Construction du Dinh the village de Tân-sơn-nhì, canton de Duong-hoà-Thuong, Giadinh.

Giadinh, le 8 mai 1923.
L'Administrateur.
Signé: ILLISIBLE.

MUỐN BÁN

Một cái xe hơi Dèbè Peugeot máy móc còn tốt, lại đồ phụ-tùng đủ hết, như là áo nệm, đèn, kèn, con đội, ống bơm.
Nói tắt một đũa nghĩa là mua về dùng liền khỏi mất công sắm thêm, Định giá chắc là 750 đồng.
Như ai muốn mua cũng là hời đều chi xin do nơi Monsieur Nguyễn-văn-Búc ở đường Mạc-Mahon số nhà 20 Saigon.

THIỆT-NHIỆP-XU'ỜNG

F. NAM & L. LUC FRÈRES
đường Pellerin môn bài số 112, 113 SAIGON

Bồn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, từ-sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bóng và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giới.
CHUYÊN NGHỀ. — Mũi dao lớn nhỏ, mũi kéo, dao cạo ván ván, dụng cụ điện dũi mũi thật bén. — Soudure Autogène.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu võ kim thường và đáng chữ.

BÈN GIƯỜNG SẮT VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIỆN LẮM ĐỒ BẢNG SẮT

Cửa và rào sắt, cửa ngõ rào sắt đủ kiểu đủ rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường.
Ông khóa và chìa khóa thiết chắc.

Có làm đồ thâu-lội (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe-máy hơi.

Làm đồ gửi đi Lục-tinh.
Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẽ.

A. DENHOLM

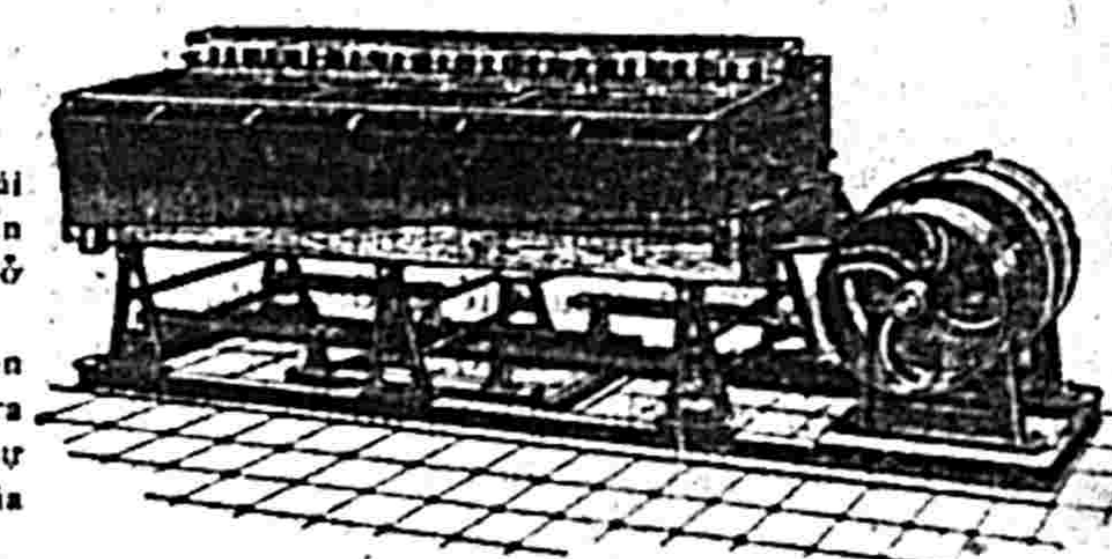
Nº 36-38, Rue Lefebvre, Nº 36-38 SAIGON

A. D.

A. D.

師器機問碩南和年

THIỆT NGHIỆP VỀ VIỆC HẤP MÁY XAY LÚA GẠO
Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-pháp.
Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra được bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

NGUYỄN GIẢN MÁY—ĐỒ PHỤ TÙNG—ĐỒ THAY ĐỔI—DÂY TRẦN EMERIE—VÁN VÁN—MÁY LẮM ĐÀU, LẮM ĐƯỜNG—MÔ-TƠ NỒI SÔ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

Advertisement for TRẦN-QUANG-NHIỆM, featuring text about electrical and mechanical services and a list of products.

ĐOÀN THIÊN TIÊU-THIỆT

BẠN HIỆN KHÓ KIẾM

Tác giả: BỬU ĐÌNH
Biệt hiệu: HẢ-TRỊ

Câu có một bạn thân giao, tên gọi Châu-dại-Nghĩa, lớn hơn câu tôi vài thu, nhà ở cách ba xóm cũng mở-cổi sơm, kết duyên với cô HỮU-Y, vẫn chưa thai đặng lần nào. Câu này cũng tay văn-chương-lời-lạc, chân-lời-danh, nóng-nghệ-vui-lo. Chính câu này sau trở nên một người bạn hiền mà là đường-phụ của ông Tham-Hiến, ông đốc Thuận và cô giáo Quỳnh-Điêu-đó. Con câu Quảng-Kiến chính là thân-phụ của mấy người danh-giá ấy!

hay, khi thì đàm-khiêm-luận-cò, khi thì thường-nguyệt-họa-thi, cã đôi đều tâm đầu ý hiệp.

Một bữa kia nơi thơ-phòng, cửa sổ hé-nửa, bóng-thiếu-quang-dội-vào-khi-sáng, khi mờ, khi tỏ, khi ám, giở-thơ-lai-rai, lá-cây-rơi-lát-đất, anh-em đang đọc-sách-vừa-dầu-Huỳnh-màu-bướcvào, cã hai đều đứng dậy chào, dợi-Huỳnh-màu-ngờ-xương-rồi-mới-ngồi-lại.

Huỳnh-màu kêu Quảng-Kiến mà rằng:

« Quảng-Kiến con ôi! Con nay tuổi đã lớn rồi, vậy phải lo để nghĩ-thất-nghĩ-gia, để nối-nghiệp-tông-dương. sách-cò-câu-hất-hiệu-hữu-tam-vô-tự-vi-dại » là-con-cũng-đã-chấn-hiệu-không-cần-chỉ-mẹ-phải-cần-lời. Người-ta-dòng-bà-con-anh-em, chớ-con-trời-trời-một-thần, tuy-ở-quê-nhà-mà-chẳng-khác-chỉ-kể-bị-dây-nơi-cò-lao-kia, thế- thì-mẹ-dạy-con-phải-nghe-dàng-chờ-cha-con-vui-cười-nơi-chim-suối.

Con hết lòng thảo-thuận, trọn đạo làm-con, mẹ-biết-rằng-he, hết-lần-phân-mẹ. Đã-mấy-lần-nay-mẹ-hết-sức-tìm-một-người-sửa-tráp-nâng-khăn-cho-con, nay-mới-là-được-là-nàng-Huỳnh-Nga, tuổi-giáp-tròn-trắng, lịnh-ái-của-quan-Hà-Tri-phủ-ở-làng-gần-day. Thế- thì-con-bằng-lòng-đề-mẹ-lo-mai-mới-không?

Câu Quảng-Kiến mặt có sắc thẹn, giẫy-lầu-mới-đứng-dậy-vòng-tay-thưa-rằng: « Thưa-mẹ, lời-mẹ-quá-nặng-vàng, đàng-lẽ-con-phải-lay-mã-vàng-theo, nghĩ-con-còn-ái-ngại-một-đều, nên-phải-thưa-cha-mẹ-rõ. Số-là-con-dã-nguyện-một-lòng-chẳng-chịu-mê-sắc-đẹp, vì-sắc-đẹp-hay-đồ-quần-xiêu-dinh, hay-làm-cho-kẻ-nam-nhĩ-may-đổi-chi, nàng-Huỳnh-Nga-mẹ-dạy-đó-vốn-con-nhỏ-tuổi-lắm, làm-sao-cách-ăn-ở-cũng-không-được-tròn-vẹn-mà-lại-là-bé-nguyệt-tu-hoa-thi-cái-sắc-lịch-ấy-khó-mà-vừa-ý-con-được. Con-từ-nhỏ-đến-nay-vẫn-được-nhì

một-cái-danh-có-hiệu, nếu-sao-có-bé-nào-thì-cái-dạo-làm-con-ra-thè-nào? Chữ-hiệu-kia-thật-nặng, mà-chữ-tình-nợ-chàng-nặng; thử-mẹ-cha-vốn-quyết-một-lòng, đạo-chồng-vợ-vẫn-không-đổi-ý. Con-chỉ-trước-mong-gặp-một-người-vợ-nào, đầu-điện-mạo-xấu-mà-rò-được-chữ-tam-tùng, vẹn-câu-tứ-đức, trên-thờ-mẹ-chồng-rõ-ràng-như-gấm-thêm-hoa, kinh-yêu-chàng-ra-dáng-một-người-vợ-hiền-dầu-thảo, sau-may-có-con-thời-lại-tu-lòng-day-con-cho-nên-bác-hiền-màu, thế-nói-là-vừa-bụng-con. Trước-phải-lựa-xem-có-kỹ-chớ-vội-vung-sợ-sau-không-toại-ý, thì-lại-càng-khở-tri-con-hơn-nữa. Xin-mẹ-liệu-định-chăm-chườmà-lựa-dùng-những-lời-con, và-kiếm-được-một-người-như-thế- thì-con-mới-chịu. »

Huỳnh-màu nghe-mấy-lời- thì-nổi-giận-nạt-ràng: « Đứng-có-nói-lieu, sao-con-dặng-cái-lời-mẹ-dạy, thế- thì-chữ-hiệu-của-con-ở-đâu? Mẹ-dã-cốt

lựa-dầu, đề-nào-lại-không-dò-trong-lòng-dục, xem-từng-chưng-tóc-kẻ-rằng-hay-sao?

Như-nàng-Huỳnh-Nga-dở-dầu-con-dối-đuốc-tim-cả-bầu-trời-cũng-chưa-ất-có-được-một-người-như-vậy. Mẹ-chọn-dầu, người-lựa-rẻ, ai-cũng-có-cho-dầu-hiền-rẻ-thảo-cã, con-đứng-nên-nghĩ-dại-mà-chúng-cười. Thời-hãy-suy-nghĩ-cho-chín-chấn-rủ-vào-cho-mẹ-hay-đề-mẹ-tình-liệu. » Nói-rồi-đứng-dậy-đi-vào-hậu-viện

Câu Quảng-Kiến ngồi-xương, cúi-dầu-xuống-bàn-giấy-lát-lại-nhường-mắt-lên-ngó-câu-Đại-Nghĩa, rồi-cũng-cúi-xương-dã-mấy-phen. Câu-Đại-Nghĩa-kêu-câu-Quảng-Kiến-mà-rằng:

— Em-ôi! Em-thật-không-rõ-được-nàng-Huỳnh-Nga-chờ-anh-dã-chấn-biết; năng-vấn-cũng-người-biết-đạo-ở-đời, tuy-tuổi-nhỏ-mà-khôn-ngoan-thì-em-nên-thuận-lấy-đề-sau-duyên-lành-sớm-gặp.

— Em-chẳng-dám-cải-lời-các-đực-trái-ý-ngô-huỳnh, nhưng-em-cứ-lo-sợ, sợ-lòng-kẻ-quần-xoa-niên-cử, chắc-chàng-rồng-suy, nào-phải-như-anh-em-minh, một-đều-này-tình-chẳng-tron-thì-lời-của-em-lớn-biết-bao-nhiều, làm-con-phải-khinh-mệ-thờ-cha-cho-ven-chữ-thần-hồn-dịnh-tình, làm-chồng-phải-hết-bản-phận-chồng, mới-phải-kể-tê-gia-xử-ký.

— Chàng-càng-chỉ-mà-ai-ngại, anh-dây-dã-rõ-biết-cách-ăn-ở-của-nàng-Huỳnh-Nga, năng-dã-tỏ-đổ-tron-hiệu-với-cha, trọn-lành-với-ban, thì-có-lo-chí-sau-chẳng-nên-một-người-dầu-thảo, một-dấng-vợ-hiền. Năng-vấn-dòng-thế-phật, chớ-chỉ-ra-dặng-con-nhà, thiệt-là-nơi-cao-môn-đổi-bỏ, em-còn-lò-ngại-gi-nữa. Một-đều-này-là-hệ-trọng-hơn-hết, bác-nay-tuổi-quá-lục-tuần, gần-đất-ta-trở-chưa-biết-cội-tông-mấy-tuổi. Em-hãy-tuân-lệnh-bác, chớ-làm-nhiệt-bác, sau-đề-nào-em-lại-không-biết-cách-cử-xử-cho-tron-đạo-vợ-chồng-hay-sao? (Sưu-sẻ-tiếp-theo)